

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

7. SINIF

5. ÜNİTE: İSLAM DÜŞÜNCESİNDE YORUMLAR

KONU: İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri

BİR ÖNCEKİ DERSİMİZDE NELER ÖĞRENDİK ?

İslam düşüncesindeki yorum biçimlerinden;

1) İnançla İlgili
(İtikadi)
Yorumlar

2) Fıkhi
Yorumlar

3) Tasavvufi
Yorumlar

konusunu genel hatları ile öğrendik.

BU DERSİMİZDE NELER ÖĞRENECEĞİZ ?

İslam düşüncesindeki yorum biçimlerinden;

1) İnançla ilgili
(İtikadi)
Yorumlar

2) Fıkhi
Yorumlar

3) Tasavvufi
Yorumlar

konusunu genel hatları ile öğreneceğiz.

Fıkıh

Bir şeyi bilmek, iyi ve tam anlamak, derinlemesine kavramak anlamlarına gelir.

İslam'ın bireysel ve toplumsal hayata ilişkin hükümlerini Kur'an ve sünnetten delilleriyle bilmeyi ifade eder.
Bu alanlarla ilgili ilim dalının da adıdır.

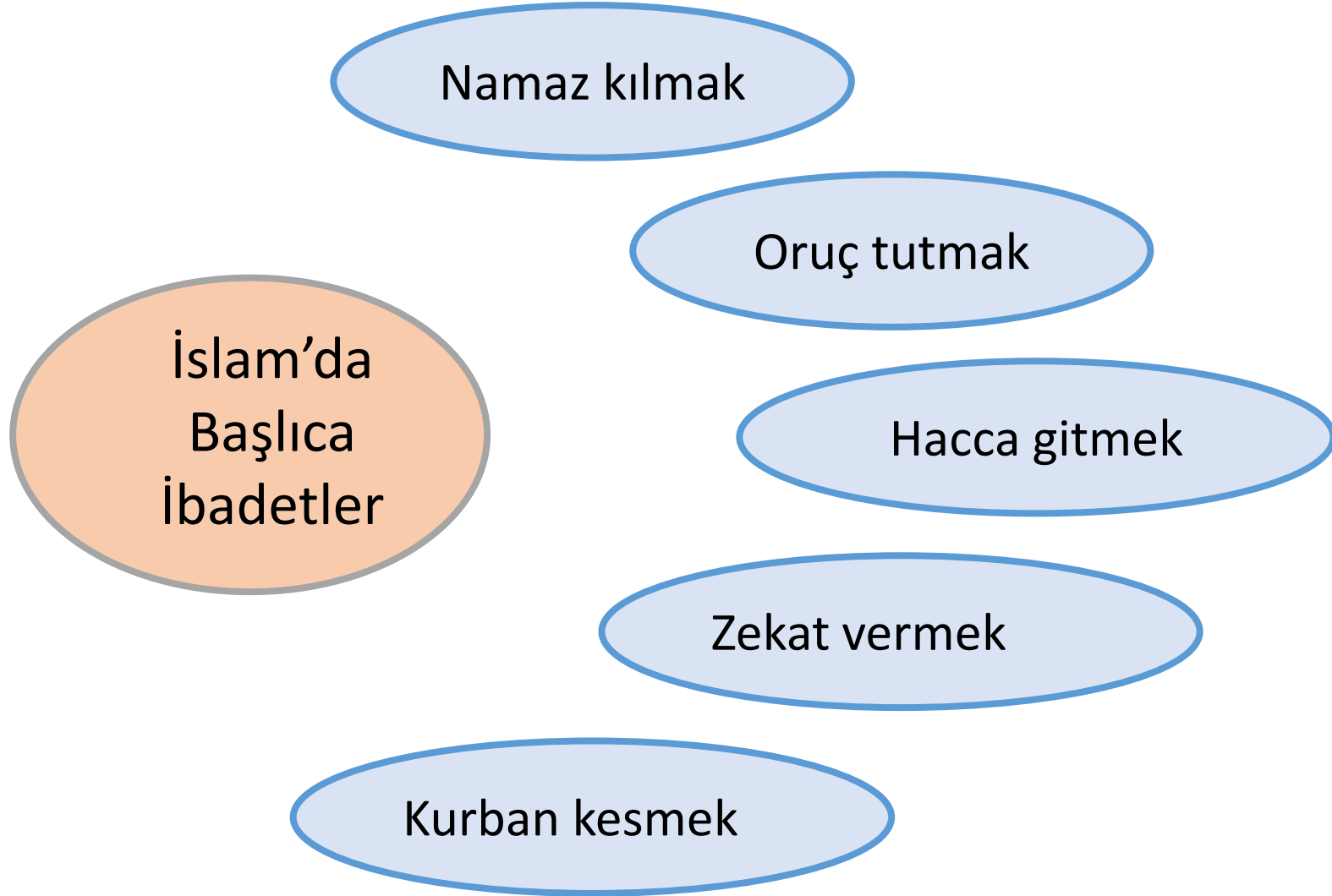

FIKİH

Kişinin günlük hayatta ve ahirette yararına ve zararına olan şeyleri bilmesidir.

FAKİH

Fıkıh konusunda uzman olan din âlimlerine denir.

İslam'da yapılması emredilen veya yasaklanan davranışlar vardır. Bunlar;

Helaller

Haramlar

Fıkıh; İslam dininin ibadetler, evlenme, boşanma, miras, alışveriş, ticaret, çeşitli suçlara öngörülen cezalar vb. konularla ilgili hükümlerini delilleriyle birlikte ortaya koyar.

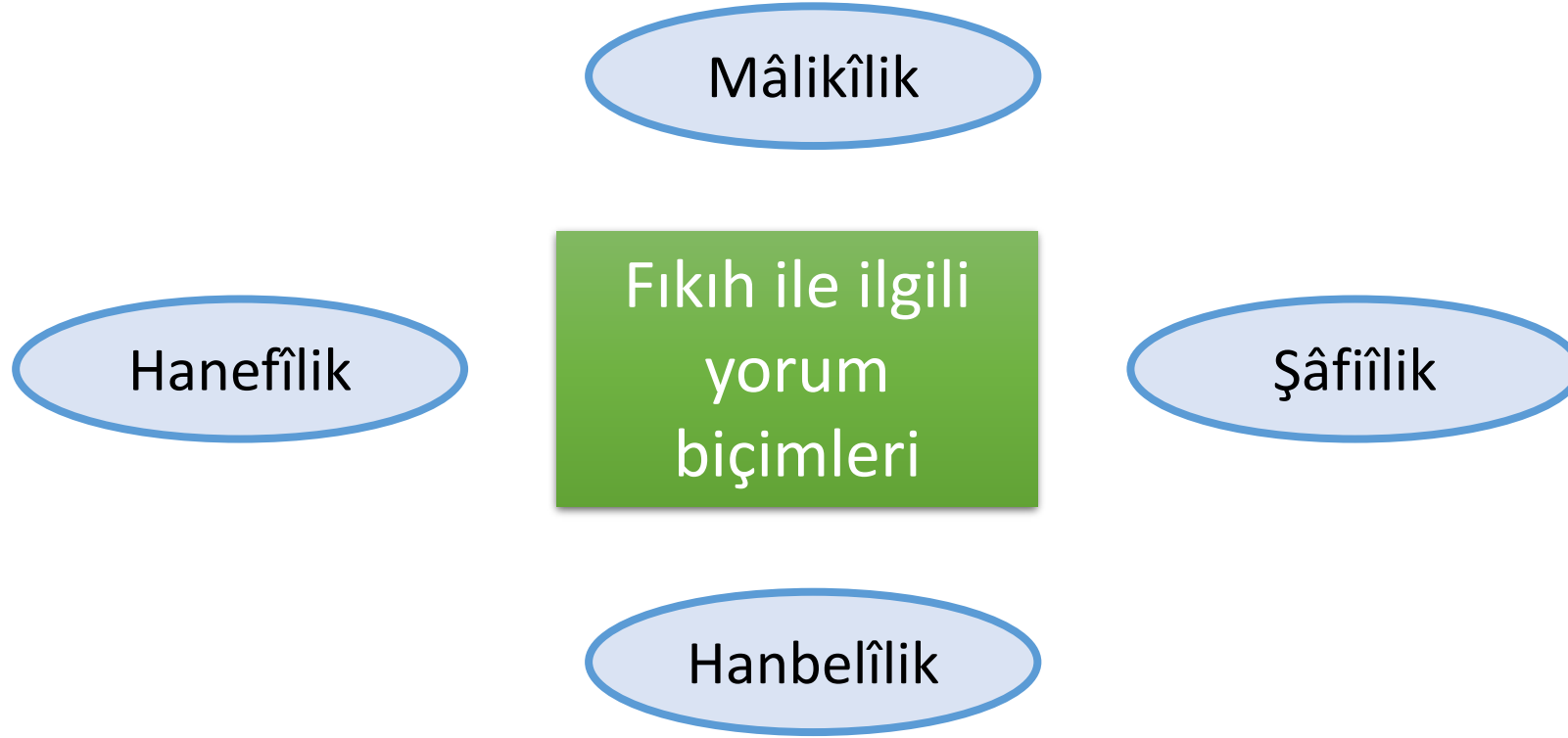

Fıkhi Mezheplerin Oluşumu

İslam'ın geniş topraklara yayılmasıyla birlikte Müslümanlar birçok sorunla karşılaştılar.

Hanefîlik

- Ebu Hanife'nin görüşleri etrafında oluşan mezheptir.
- Hanefîlik, fıkhi mezheplerden Türkiye'de en yaygın olanıdır.

Hanefîlik

Ebu Hanife:

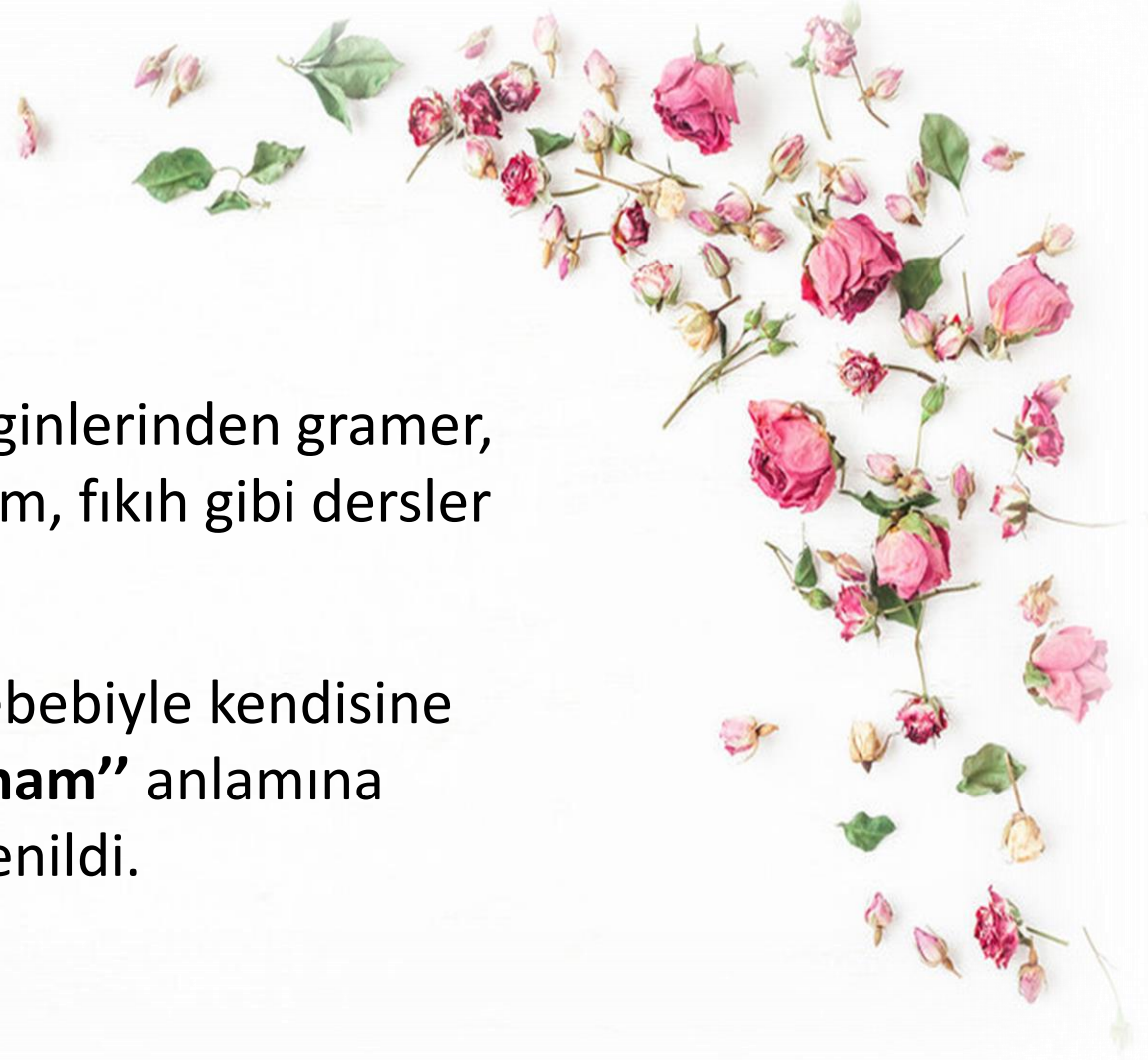
- Asıl adı, Numan b. Sâbit'tir.
- 699 yılında ilim merkezlerinden biri olan Kufe'de doğmuştur.
- 767 yılında Bağdat'ta vefat etmiştir.
- Varlıklı bir ailenin çocuğu olan ve ticaretle de uğraşan Ebu Hanife, Kur'an-ı Kerim'in tamamını ezberledi.

Hanefîlik

Ebu Hanife:

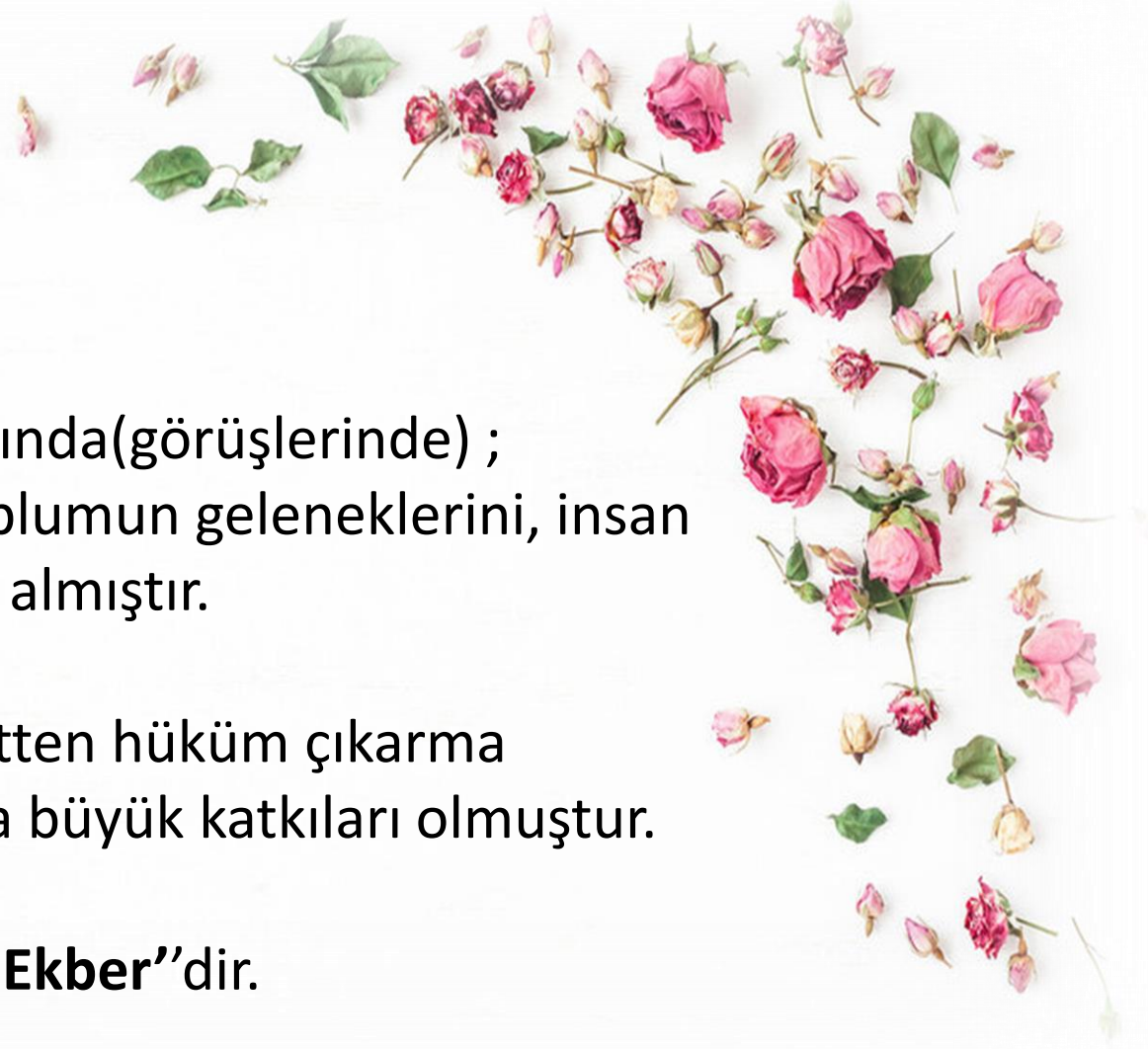
- Zamanının önemli din bilginlerinden gramer, şiir , edebiyat, hadis, kelam, fıkıh gibi dersler aldı.
- Fıkıh ilmindeki başarısı sebebiyle kendisine daha sonraları **“Büyük İmam”** anlamına gelen **“İmam-ı Âzam”** denildi.

Hanefîlik

Ebu Hanife:

- Yapmış olduğu içtihatlarında(görüşlerinde) ; dinin genel ilkelerini, toplumun geleneklerini, insan için faydalı olanı dikkate almıştır.
- Kur'an-ı Kerim ve sünnetten hüküm çıkarma yönteminin oluşmasında büyük katkıları olmuştur.
- En meşhur eseri "**Fıkh-ı Ekber**"dir.

Hanefîlik

Ebu Hanife:

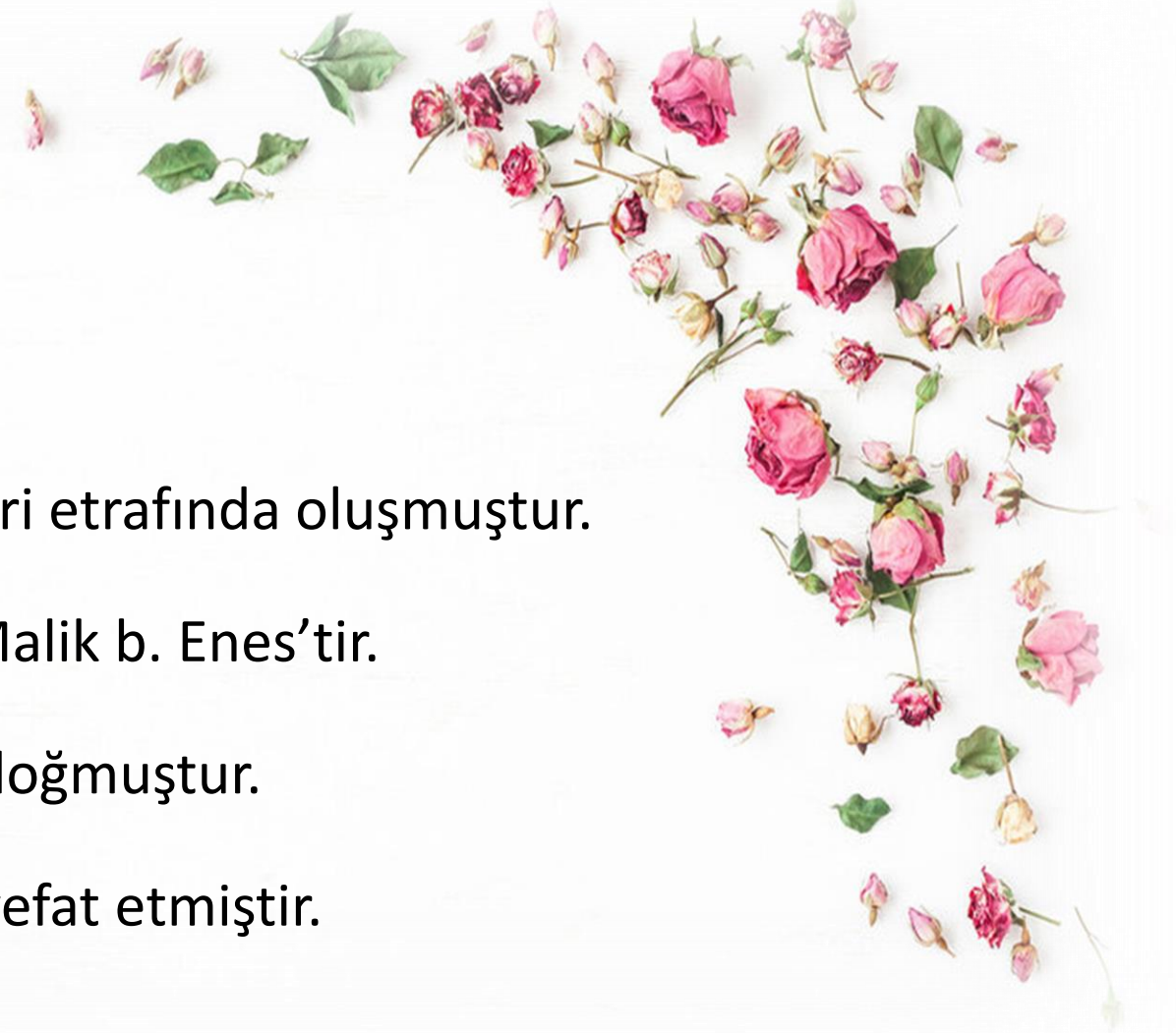
- Öğrencilerinden İmam Muhammed ve İmam Ebu Yusuf, Hanefilik Mezhebinin gelişmesinde ve yayılmada etkili olmuşlardır.
- Hanefilik Türkiye, Balkanlar, Kafkasya, Türkistan, Afganistan, Pakistan, Bangladeş ve Hindistan'da yaygındır.

Malikîlik

Malik b. Enes;

- Malik b. Enes'in görüşleri etrafında oluşmuştur.
- Asıl adı, Ebu Abdullah Malik b. Enes'tir.
- 712 yılında Medine'de doğmuştur.
- 795 yılında Medine'de vefat etmiştir.

Malikîlik

Malik b. Enes;

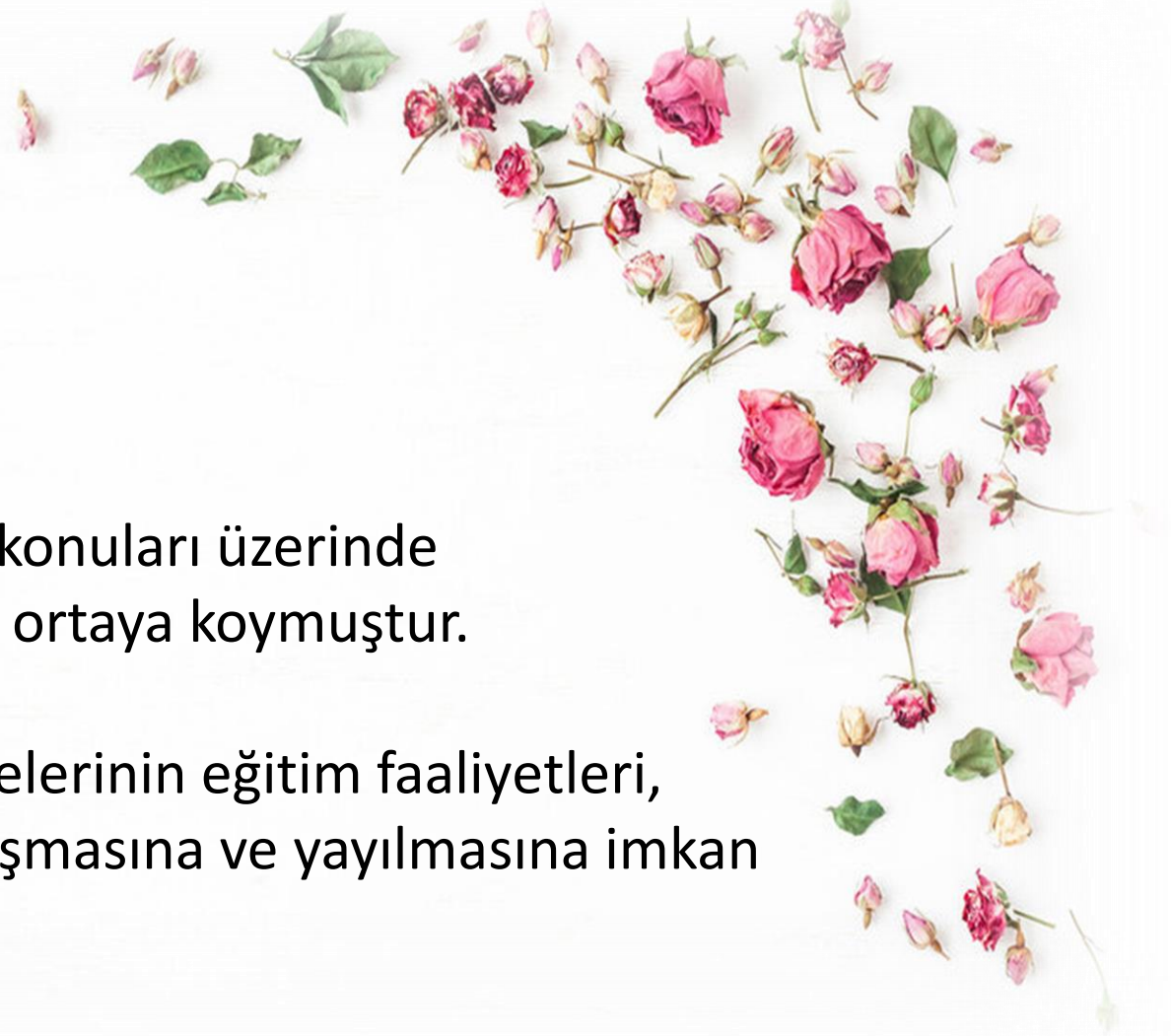
- İleri gelen sahabilerden hadis ve fıkıh dersleri almıştır.
- İmam Malik, Medineli sahabilerin görüşlerine örf ve adetlere özel önem verir.
- İslam dünyasının en meşhur hadis kaynaklarından “el-Muvatta”yı hazırlamıştır.

Malikîlik

Malik b. Enes;

- Malik b. Enes, dinin ana konuları üzerinde yoğunlaşarak görüşlerini ortaya koymuştur.
- Bıraktığı eserler ve talebelerinin eğitim faaliyetleri, Malikîlik mezhebinin oluşmasına ve yayılmasına imkan sağlamıştır.

Malikîlik

- Malikîlik günümüzde; Mısır, Tunus, Fas, Cezayir ve Sudan'da yaşayan Müslümanlar arasında yaygın olarak kabul görmektedir.

Şâfiîlik

İmam Şafii;

- İmam Şafii'nin görüşleri etrafında oluşan mezheptir.
- İmam Şafii, 767 yılında Filistin'in Gazze şehrinde doğmuştur.
- 820 yılında Mısır'da vefat etmiştir.
- Asıl adı, Muhammed b. İdris eş-Şafii'dir.

Şâfiîlik

İmam Şafii;

- Küçük yaşta Kur'an-ı Kerim'i ezberledi. Şiir, edebiyat, fıkıh ve hadis gibi ilimleri okudu.
- Bağdat, Mısır ve Mekke gibi önemli eğitim merkezlerinde bir çok öğrenci yetiştirdi.
- "er-Risale"** ve **"el-Ümm"** İmam Şafii'nin en önemli eserleridir.

Şâfiîlik

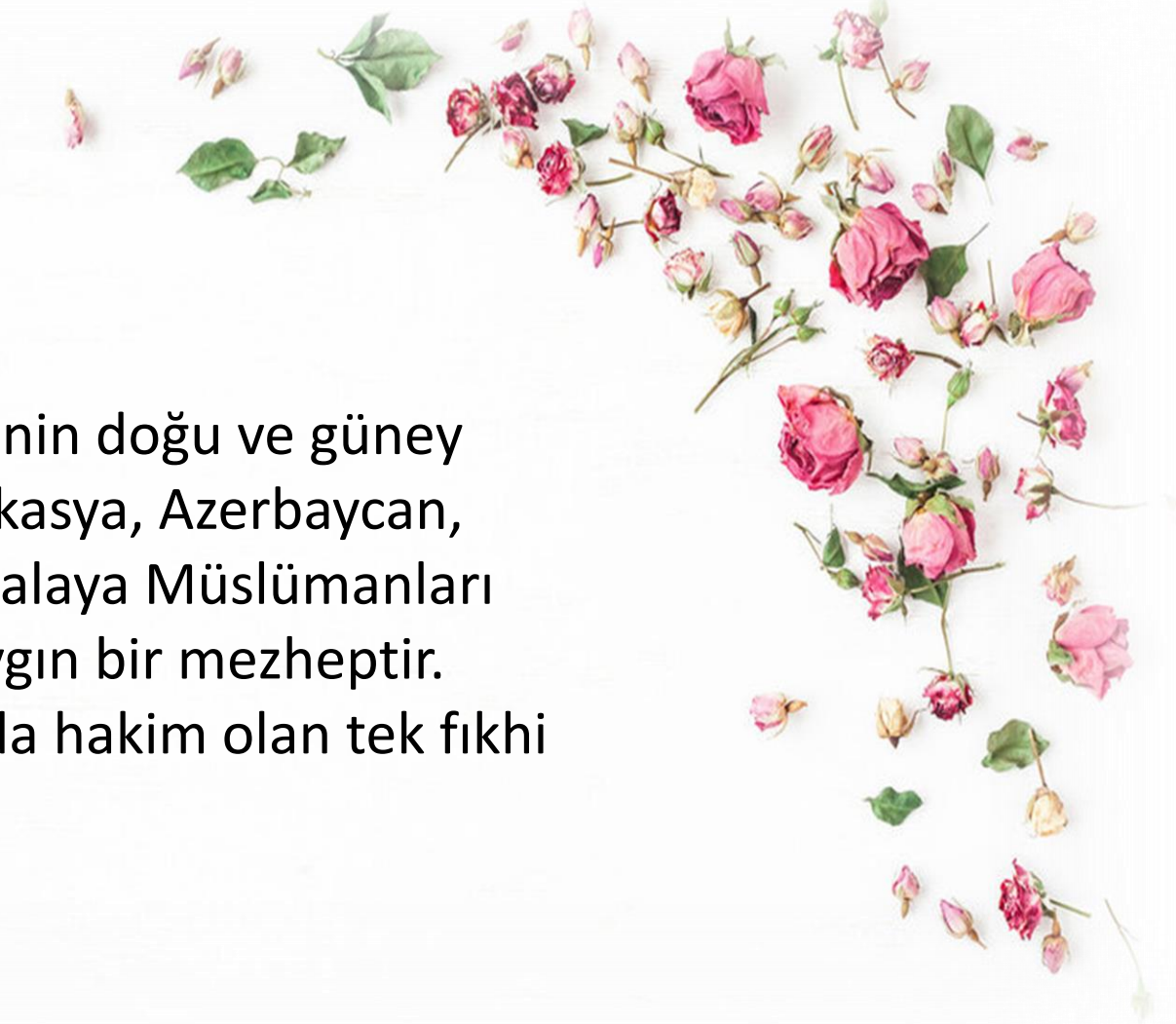
İmam Şafii;

- İslam fıkhnının kaynağı olarak **Kur'an, sünnet, icma** ve **kıyası** kabul etmiştir.
- İmam Şafii'nin hemen her konuda görüş bildirmesi bu mezhebin çok hızlı ve geniş bölgelere yayılmasını sağlamıştır.

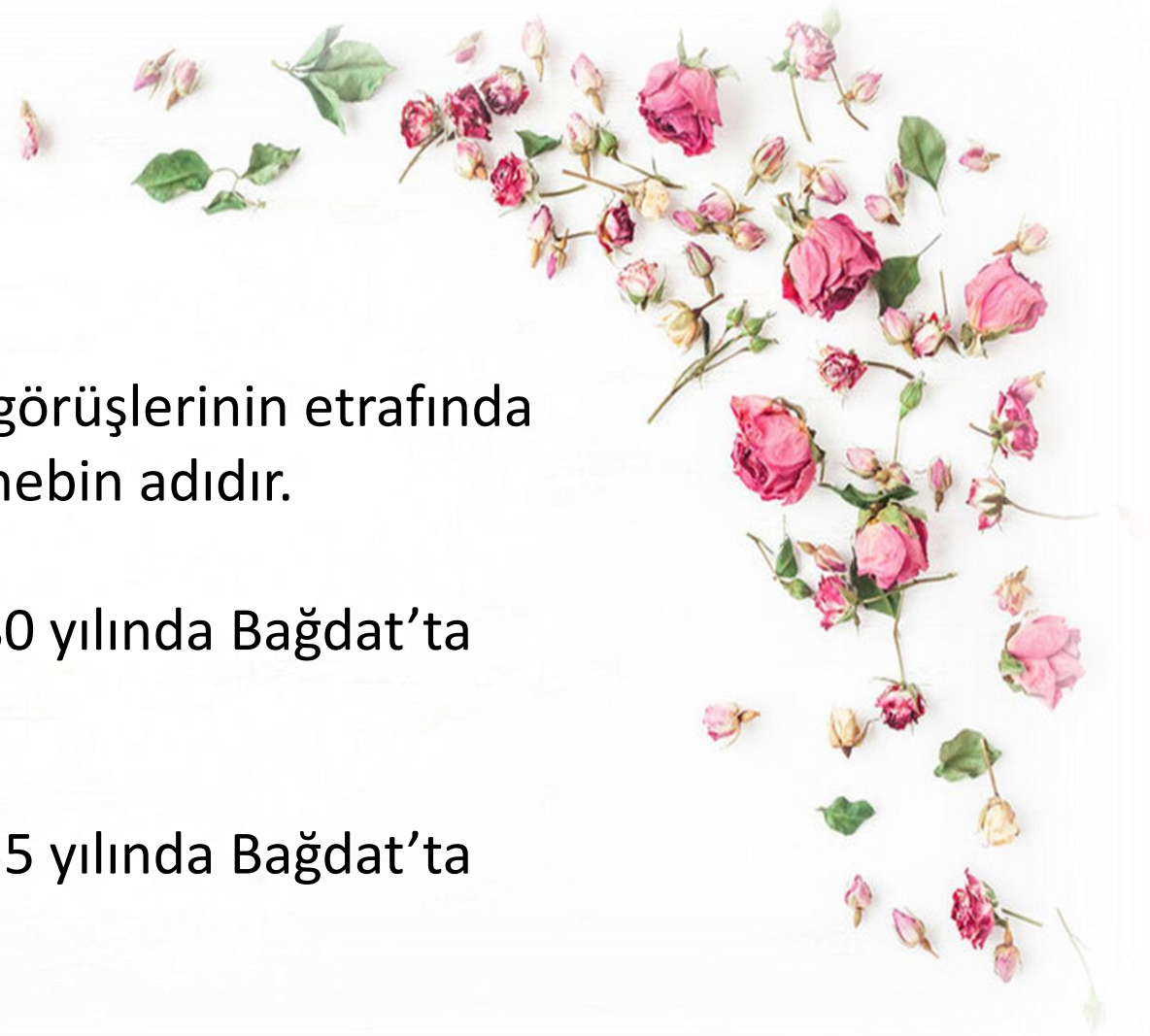
Şâfiîlik

- Günümüzde Türkiye'nin doğu ve güney doğu kesiminde, Kafkasya, Azerbaycan, Hindistan, Seylan, Malaya Müslümanları arasında oldukça yaygın bir mezheptir. Endonezya adalarında hakim olan tek fıkhi mezheptir.

Hanbelîlik

- Ahmet b. Hanbel'in görüşlerinin etrafında şekillenen fıkhi mezhebin adıdır.
- Ahmet b. Hanbel, 780 yılında Bağdat'ta doğmuştur.
- Ahmet b. Hanbel, 855 yılında Bağdat'ta vefat etmiştir.

Hanbelîlik

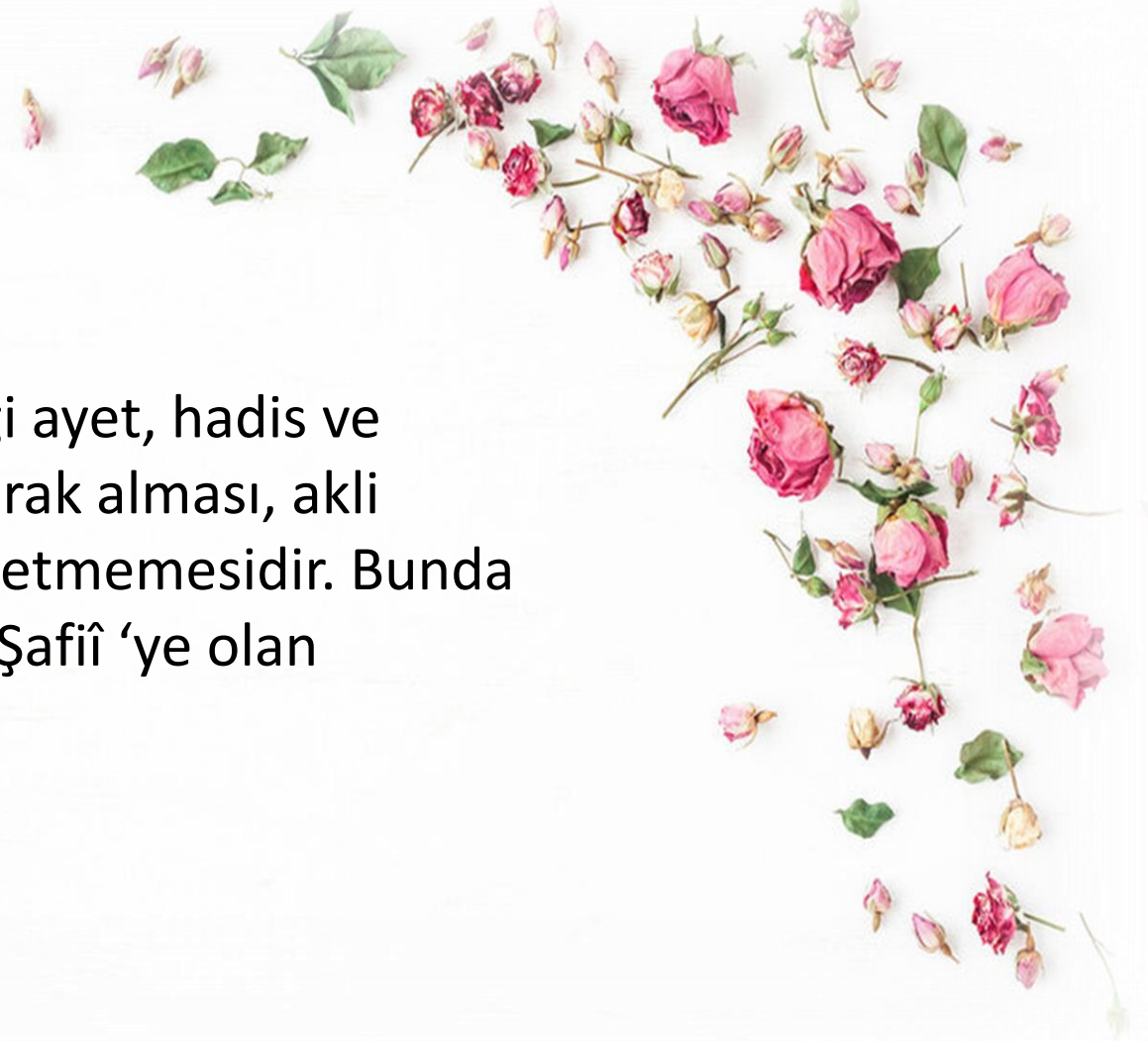
Ahmet b. Hanbel;

- Hafızlığını tamamlamış ve çeşitli alanlarda eğitimler almıştır. İmam Şafiî'den ve Ebu Hanife'nin öğrencisi Ebu Yusuf'tan dersler aldı.
- Hadis araştırmaları ve tespiti için İslam ülkelerini tek tek gezdi.
- En meşhur eseri "**Müsned**" adlı hadis külliyyatıdır.

Hanbelîlik

- Mezhebin en temel özelliği ayet, hadis ve sahabe sözlerini kaynak olarak alması, akli delilleri ise pek fazla tercih etmemesidir. Bunda Ahmet b. Hanbel'in, İmam Şafiî 'ye olan hayranlığı etkili olmuştur.

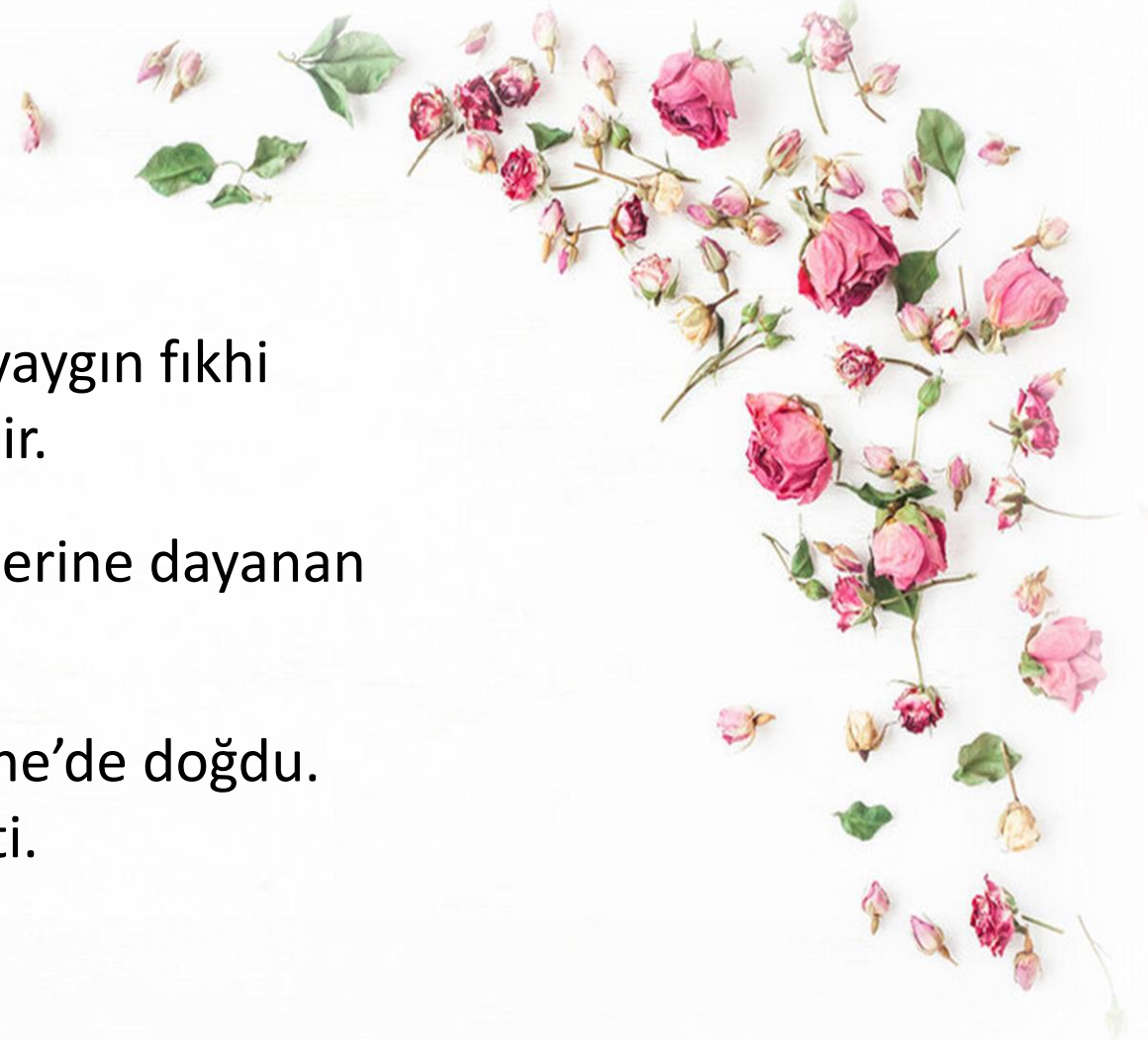
Hanbelîlik

- Günümüzde Hicaz başta olmak üzere Irak, Suriye, Ürdün, Filistin ve Mısır'da yaygın bir mezheptir. Suudi Arabistan'ın da resmî mezhebidir.

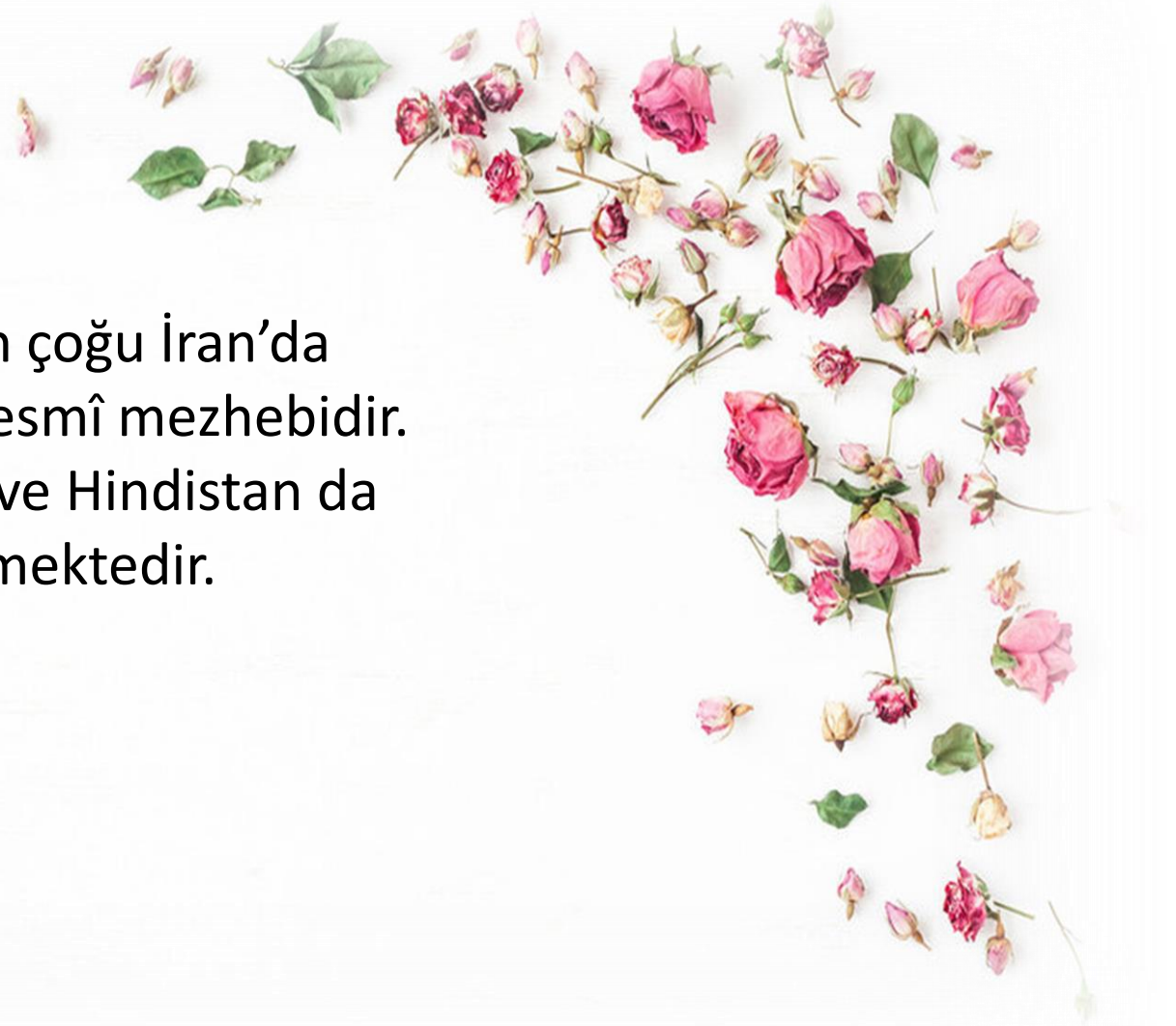

Bahsettiğimiz mezhepler dışında yaygın fıkhi mezheplerden biri de Câferîliktir.

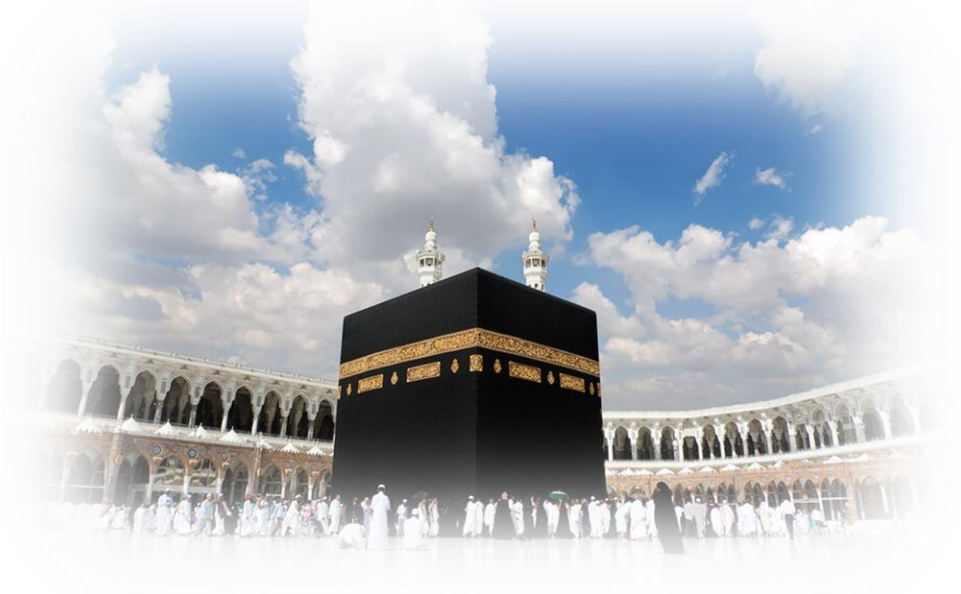
- Câferîlik, Câfer-i Sadık'ın görüşlerine dayanan fıkhi mezheptir.
- Câfer-i Sadık, 699 yılında Medine'de doğdu. 765 yılında Medine'de vefat etti.

- Günümüzde Câferîlerin çoğu İran'da yaşamaktadır. İran'ın resmî mezhebidir. Irak, Lübnan, Pakistan ve Hindistan da da yaygın olarak görülmektedir.

- Karşılaşılan her probleme İslam'ın temel ilkeleri çerçevesinde çözümler üretilebilir. Mezhepler bunun en önemli göstergesidir.
- Farklı görüşler ve dolayısıyla farklı mezheplerin oluşması İslam'ın akla verdiği önemin bir sonucudur.

- Farklı görüş ve yorumlar İslam içerisinde birer zenginliktir.
- Din alanında farklı yorumların benimsenebilmesi için İslam'ın temel kaynakları olan Kur'an ayetlerine ve Hz. Peygamberin (s.a.v.) sünnetine aykırı olmaması gerekir.
- Yetkin olmayan kişilerin ortaya attığı her görüş ve yorum, bir din anlayışı olarak değerlendirilemez.

- I. İslam'ın kişisel ve sosyal hayata dair hak ve ödevlerini inceleyen ilim dalına denir.
- II. Belli bir dinin, düşüncenin ya da felsefi ekolün inanç esaslarına denir.
- III. Dini anlama ve yorumlamada kendine özgü yaklaşımlara sahip düşünce sistemi demektir.
- IV. İslam'ın manevi yönünü öne çıkaran, dinî hükümlerin ahlaki boyutuna vurgu yapan düşünce biçimidir.

Bu tanımlara ait kavramlar seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	<u>I.</u>	<u>II.</u>	<u>III.</u>	<u>IV.</u>
A)	Fıkıh	Mezhep	İtikat	Tasavvuf
B)	Fıkıh	İtikat	Mezhep	Tasavvuf
C)	Mezhep	Fıkıh	Tasavvuf	İtikat
D)	Fıkıh	İtikat	Tasavvuf	Mezhep

Mezheplerle ilgili bir ödev hazırlayan Yavuz Selim, çalışmasında şu bilgilere yer verdi;

(I) İslam'ın geniş topraklara yayılmasıyla birlikte Müslümanlar hayatın değişik alanlarında karşılaştıkları yeni sorunlara çözüm bulmak için âlimlerin görüşlerine başvurular.

(II) Bu âlimler Kur'an ve sünnete dayanarak sorunlara cevap bulmaya çalıştılar.

(III) Âlimlerin görüşleri ve kaynaklardan dinî hüküm çıkarma yöntemleri, zamanla mezhepleri oluşturdu.

(IV) Hz. Muhammed (sav.) de bu mezhepleri onaylayarak birinin tercih edilmesini istedi.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

BU DERSİMİZDE NELER ÖĞRENDİK

- İslam düşüncesinde fikhî yorum biçimlerinin neler olduğunu öğrendik.

Hazırlayan
Mehmet Akif ARKLAN